

Eesti langevarjunduseeskiri

EELNÕU KAVAND – 13.04.2005

1. peatükk. Üldsätted

§ 1. Eeskirja reguleerimisala ja kehtivus

- (1) Käesolev eeskiri sätestab langevarjunduse korraldamise ja selle ohutuse tagamise alused.
- (2) Langevarjundus tähendab tegevusi, mis on seotud:
 - 1) langevarjuhüpete ettekatsetud sooritamisega õhusõidukist;
 - 2) selleks vajaliku langevarjuvarustuse käsitlemise, kasutamise ja hooldamisega;
 - 3) langevarjurite ja teiste langevarjundusspetsialistide koolitamisega.
- (3) Käesoleva eeskirja sätteid rakendatakse tsiviillangevarjunduses. Kaitseväe-, politsei-, tolli- ja piirivalve teenistusülesannete täitmisel toimuvale langevarjundusele laienevad käesoleva eeskirja sätted niivõrd, kuivõrd seda ei ole reguleeritud teiste õigusaktidega.
- (4) Käesoleva eeskirja sätteid rakendatakse nii Eesti kui välisriikide residentide langevarjundustegevustele Eesti territooriumil ja õhuruumis. Eesti residentide langevarjundustegevustele väljaspool Eestit rakendatakse käesoleva eeskirja sätteid niivõrd, kuivõrd see ei lähe vastuollu tegevuse toimumise riigi õigusaktide sätetega.

§ 2. Kasutatavad mõisted

- (1) **Kontrollorgan** on mittetulundusühing, kes Lennuameti poolt määratud ulatuses teostab kontrolli Eestis toimuva langevarjunduse üle;
- (2) **koolitus** on õppeprotsess, mille käigus õpilane või langevarjur omandab langevarjuhüpete ohutuks sooritamiseks vajalikke teadmiseid ja oskuseid;
- (3) **algkoolitus** on koolituse osa, mis tagab langevarjuhüpete sooritamiseks vajaliku algväljaõppe ja lõpeb A-kategooria pädevusnõuete täitmisega;
- (4) **põhikoolitus** on koolituse osa, mis tagab langevarjuhüpete iseseisvaks sooritamiseks vajaliku väljaõppe ja lõpeb B-kategooria pädevusnõuete täitmisega;
- (5) **täiendkoolitus** on põhikoolitusele järgnev koolituse osa, mis tagab koolitatavale täiendväljaõppe kõrgema kategooria (C- või D-kategooria) saamiseks või eraldi reguleeritud langevarjunduse alaliikidega tegelemiseks;
- (6) **hüppekoolitus** on koolituse osa, mis seisneb langevarjuhüpete praktilises sooritamises;
- (7) **tandemkoolitus** on hüppekoolituse eriliik, mille puhul õpilane ja instruktor kasutavad hüppeks ühist langevarju;
- (8) **AFF-koolitus** (*Accelerated Freefall*) on hüppekoolituse eriliik, mille puhul vähemalt üks AFF-instruktor saadab langevarjur-õpilast vabalangemises, olles valmis vajadusel korrigeerima õpilase kehaasendit või avama tema põhivarju;
- (9) **koolitusluba** on koolitusorganisatsioonile Kontrollorgani poolt välja antav kirjalik luba koolituse läbiviimiseks sellel märgitud aladel;
- (10) **koolitaja** on alg-, põhi- ja täiendkoolitust andev koolitusorganisatsioon ning tema instruktorid;
- (11) **õpilane** on langevarjur-õpilane ja tandemõpilane;
- (12) **langevarjur-õpilane** on õpilane, kes omandab teadmisi algkoolituse käigus;
- (13) **tandemõpilane** on õpilane, kes omandab teadmisi tandemkoolituse käigus;

(14) **viithüpe** on langevarjuhüpe, mille puhul langevarjur avab langevarju iseseisvalt pärast õhusõidukist eraldumist;

(15) **pädevustunnistus** on dokument, mis näitab tunnistuse valdaja langevarjualaste teadmiste ja praktiliste oskuste taset ning kinnitab tema lubamist kindlaksmääratud ülesannete täitmisele, samuti tasemele vastavate sportlike langevarjuhüpete sooritamisele;

(16) **langevari** on põhivari, varuvvari ja rakmed ehk kandesüsteem;

(17) **avamisautomaat** on varuvarju avamisautomaat ja põhivarju avamisautomaat;

(18) **FAI** (*Fédération Aéronautique Internationale*) on Rahvusvaheline Lennuspordi Föderatsioon.

2. peatükk. Langevarjude lennukõlblikkus ja hooldus

§ 3. Tüübiheakskiit

(1) Eestis tohib kasutada langevarje ja avamisautomaate, mis on tunnustatud, kontrollitud ja hooldatud vastavalt käesolevale eeskirjale ja valmistajapoolsetele nõuetele.

(2) Kontrollorgan peab Eestis tunnustatud langevarjude ja avamisautomaatide tüüpide registrit. Kontrollorgan võib tunnustada ja registrisse kanda selliste langevarjude ja avamisautomaatide tüüpe, mille on heaks kiitnud valmistajamaa lennundusvõimud ning mis soovitatavalt vastavad JTSO C23, FAA TSO C23 või samaväärse tehnilise standardi nõuetele.

(3) Langevarjuhüpeteks kasutatavad rakmed, varuvarjud ja varuvarju avamisautomaadid peavad olema Eestis tunnustatud. Põhivarjud ja põhivarju avamisautomaadid võivad olla Eestis tunnustamata, kui nende kasutajal on B- või kõrgema kategooria pädevus.

(4) Välisriikide resident võib Eestis kasutada selliseid Eestis tunnustamata langevarje ja avamisautomaate, mille kasutamine on lubatud tema elukohariigis.

(5) Eestis tunnustamata langevarjude ja avamisautomaatide lühiajaliseks või proovikasutamiseks võib Kontrollorgan väljastada ajutise kasutusloa, millele on märgitud kasutamisaeg ning muud tingimused.

(6) Uue langevarju või avamisautomaadi tüübi tunnustamist võib taotleda langevarju või lisaseadme omanik või sellele esmase ülevaatuseteostanud varuvarjupakkija või hooldemeister, esitades Kontrollorganile järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) tüübi, valmistaja ja valmistajamaa nimetused;
- 2) tõend valmistajamaa lennundusvõimude antud tüübiheakskiidu kohta;
- 3) kasutusjuhend;
- 4) hooldusjuhend, sh pakkimisjuhend;
- 5) ülevaatuseteostuse protokoll.

§ 4. Langevarju pass

(1) Igal langevarjul ja avamisautomaadil peab olema pass, kuhu kantakse selle andmed, teostatud ülevaatused ja hooldetööd, omanikuvahetused, hüpete arv (vähemalt 1 kord aastas) ja varuvarju pakkimised.

(2) Passi väljastab langevarju või avamisautomaadi esmase ülevaatuseteostamisel varuvarjupakkija või hooldemeister, kellele omanik peab esitama järgmised andmed:

- 1) seadme tüüp, valmistaja ja valmistajamaa;
- 2) seadme valmistusaeg ja seerianumber;
- 3) senine kasutuskordade arv;
- 4) viimase tehnilise ülevaatuseteostuse kuupäev ja selle teostaja nimi;
- 5) välisriigis väljastatud analoogne dokument (kui on olemas; impordil);

6) tõendid seadme omandamise õiguspärasusest (kontrollija nõudmisel).

(3) Igal langevarjul ja avamisautomaadil peab olema tunnusmärged (nt seerianumber), mis on kantud langevarju passi.

§ 5. Pakkimine ja kontroll

(1) Hüpetel kasutatavad langevarjud peavad olema pakitud valmistaja juhendis määratud ajavahemiku jooksul. Kui valmistaja pole määranud lühemaid pakkimisperioode, peab langevari olema pakitud mitte varem kui kuus kuud enne iga hüpet.

(2) Põhivarje võib iseseisvalt pakkida vastavat koolitust saanud isik. Koolitusorganisatsiooni määratud pädevate isikute kontrolli all ja vastutusel võivad põhivarju pakkida ka teised isikud.

(3) Varuvarje võib pakkida Kontrollorgani peetavasse registrisse kantud vastava pädevusega isik. Pakitud varulangevari tuleb plommida pakkija isikliku tunnusmärgiga. Iga pakkimine tuleb märkida varulangevarju passi. Varuvarju pakkimisel peab iga kord kontrollima nii varuvarju kui rakmeid.

(4) Pakkija peab kontrollima langevarju iga pakkimise käigus või kahtluse korral, et see on vigastatud.

(5) Iga langevari ja avamisautomaat peab arvelevõtmisel läbima ülevaatused. Kui valmistaja pole määranud lühemaid kontrollperioode, peab langevari olema üle vaadatud mitte rohkem kui 12 kuud enne iga hüpet. Langevarju ülevaatused võib teostada varuvarjupakkija või hooldemeister. Avamisautomaatide ülevaatused teostatakse vastavalt valmistaja nõuetele.

§ 6. Remont ja säilitamine

(1) Langevarjude remonditöid ja osade vahetust võib teha Kontrollorganis registreeritud vastava pädevusega isik, kes teeb tehtu kohta langevarju passi sellekohase märke. Rakmete, varuvarju ja varuvarju avamisautomaadi muudatused peavad olema valmistaja poolt heaks kiidetud.

(2) Langevarju kasutamisel ei või ületada valmistaja poolt ette nähtud maksimaalset kasutusaega. Käesolevas lõikes sätestatud nõudest võib kõrvale kalduda C- või kõrgema kategooria pädevusega langevarjur hooldemeistri kirjaliku eriloa olemasolul.

(3) Hüppeks ettevalmistamata langevarje ja avamisautomaate tuleb säilitada vastavalt valmistaja nõuetele.

3. peatükk. Langevarjurite ja langevarjundusspetsialistide pädevus- ja tervisenõuded

1. jagu. Nõuded vanuse ja tervise osas

§ 7. Vanus

(1) Langevarjur peab olema vähemalt 15 aastat vana, tandemõpilane vähemalt 8 aastat vana.

(2) Noorem kui 18-aastane isik võib hüppekoolituses osaleda vanema või hooldaja kirjalikul nõusolekul.

§ 8. Tervislik seisund

(1) Enne esimest hüpet esitab langevarjur koolitajale kirjaliku, Kontrollorgani poolt kinnitatud vormile vastava kinnituse oma tervisliku seisundi kohta. Alla 18-aastase langevarjuri tervisliku seisundi kinnitab vanem või hooldaja oma allkirjaga. Kinnitus tervisliku seisundi kinnituse kohta on kehtiv 24 kuud.

(2) Koolitajal on õigus nõuda langevarjurilt arstliku tervisekontrolli läbimist isikliku kinnituse esitamisest hoolimata.

(3) Instruktori tervislik seisund peab vastama klassi 2 tervisenõuetele lennunduseeskirja PEL E 4-1 järgi ning omama sellekohast kehtivat tõendit.

(4) Koolitaja peab säilitama langevarjurite poolt esitatud kinnitused oma tervisliku seisundi kohta ja koopiad lennundusala meditsiinilise tervisekontrolli otsustest kogu langevarjuri klubis tegelemise aja jooksul.

2. jagu. Langevarjurite pädevusnõuded

§ 9. Langevarjuri pädevus

(1) Langevarjuri pädevuskategooriad on langevarjur-õpilane, tandemõpilane ning A-, B-, C- ja D-kategooria langevarjur.

(2) Langevarjurile, kes on täitnud A-, B-, C- või D-pädevuskategooria omistamiseks vajalikud miinimumnõuded, väljastab Kontrollorgan tema taotluse alusel rahvusliku pädevussertifikaadi. Rahvusvahelise pädevussertifikaadi (*FAI International Parachutist Certificate*) võib vastava kategooria pädevusnõuded täitnud langevarjurile väljastada FAI poolt selleks volitatud isik.

(3) Rahvusvahelisi pädevussertifikaate tunnustatakse Eestis võrdselt Eesti rahvuslike pädevussertifikaatidega sõltumata sellest, millises FAI liikmesriigis nad välja on antud.

(4) Langevarjuri pädevussertifikaat on kehtiv, kui langevarjur on viimase 12 kuu jooksul sooritanud vähemalt 10 viithüpet. Vastasel juhul tuleb need pädevussertifikaadi kehtivuse taastamiseks sooritada instruktori järelevalve all ning uuesti sooritada vastava pädevuskategooria saamiseks ette nähtud eksam. Kõik käesolevas lõikes mainitud viithüpped peavad olema stabiilsed ning kontrollitud, stabiilse avamisega, ning võivad sisaldada kindlaid manöövreid ja kujundeid. AFF hüpe loetakse viithüppeks.

§ 10. Langevarjur-õpilane

Langevarjur-õpilane osaleb algkoolitusel. Enne esimest hüpet peab ta olema omandanud piisavad teadmised langevarjuhüppest ja varuvarju kasutamisest ning sooritama varuvarju-protseduuride harjutuse simulaatoril ja kirjaliku eksami algkoolituse teooriaosas käsitletud teemade kohta.

§ 11. Tandemõpilane

Tandemõpilane osaleb tandemkoolitusel. Enne esimest hüpet peab ta olema omandanud piisavad teadmised tegutsemisest õhusõidukis, väljahüppel, vabalangemisel ja langevarju all.

§ 12. A-kategooria langevarjur

(1) A-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:

- 1) sooritanud 25 viithüpet;
- 2) viibinud vabalangemises kokku 5 minutit;
- 3) sooritanud 5 grupihüpet vähemalt 2 langevarjurist koosneva grupi koosseisus;
- 4) demonstreerinud võimet kontrollida kehaasendit vabalangemises;
- 5) demonstreerinud võimet maanduda 50 meetri raadiusega ringi 5 järjestikusel hüppel;
- 6) sooritanud Kontrollorgani poolt kinnitatud sisuga kirjaliku kategooriaeksami.

(2) A-kategooria langevarjuril on õigus:

- 1) sooritada langevarjuhüppeid instruktori otsese juhendamise ja kontrolli all;
- 2) pakkida õpitud ja hüppel kasutatavat põhivarju C-või kõrgema kategooria langevarjuri kontrolli all.

§ 13. B-kategooria langevarjur

(1) B-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:

- 1) täitnud kõik A-kategooria nõuded;
- 2) sooritanud 50 viithüpet;
- 3) viibinud vabalangemises kokku 30 minutit;
- 4) sooritanud 10 grupihüpet, sh vähemalt 5 hüpet vähemalt 3 langevarjurit koosneva grupi koosseisus;
- 5) demonstreerinud võimet iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju;
- 6) sooritanud Kontrollorgani poolt kinnitatud sisuga kirjaliku kategooriaeksami.

(2) B-kategooria langevarjuril on õigus:

- 1) iseseisvalt sooritada langevarjuhüppeid kontrollitud tingimustes, st olukorras, kus otsused hüpetegevuse alustamise ja lõpetamise kohta võtab vastu hüppepaigas viibiv instruktor;
- 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

§ 14. C-kategooria langevarjur

(1) C-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:

- 1) täitnud kõik B-kategooria nõuded;
- 2) sooritanud 200 viithüpet;
- 3) viibinud vabalangemises kokku 60 minutit;
- 4) sooritanud 50 grupihüpet, sh vähemalt 10 hüpet vähemalt 4 langevarjurit koosneva grupi koosseisus;
- 5) tundma kehtivaid lennunduseeskirju ulatuses, mis võimaldab tal iseseisvalt korraldada langevarjuhüppeid;
- 6) sooritanud Kontrollorgani poolt kinnitatud sisuga kirjaliku kategooriaeksami.

(2) C-kategooria langevarjuril on õigus:

- 1) iseseisvalt sooritada ja korraldada langevarjuhüppeid omal vastutusel;
- 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

§ 15. D-kategooria langevarjur

(1) D-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:

- 1) täitnud kõik C-kategooria nõuded;
- 2) sooritanud 500 viithüpet;
- 3) viibinud vabalangemises kokku 180 minutit;
- 4) sooritanud Kontrollorgani poolt kinnitatud sisuga kirjaliku kategooriaeksami.

(2) D-kategooria langevarjuril on õigus:

- 1) iseseisvalt sooritada ja korraldada langevarjuhüppeid omal vastutusel;
- 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

3. jagu. Instruktorite pädevusnõuded

§ 16. Instruktori pädevus

(1) Instruktorid on langevarjuinstruktor, tandemstruktor ja AFF-instruktor.

(2) Langevarjurile, kes on täitnud kõik vastava instruktori pädevuskategooria omistamiseks vajalikud nõuded, läbinud kinnitatud õppeprogrammi ning sooritanud kirjaliku eksami, väljastab Kontrollorgan tema taotluse alusel instruktori pädevustunnistuse.

(3) Instruktoril on õigus viia läbi teoreetilist, praktilist ja hüppekoolitust vastavalt neile koolitusprogrammidele, mis on märgitud tema pädevustunnistusel.

(4) Instruktor vastutab tema järelevalve all hüppavate langevarjur-õpilaste, tandem-õpilaste ja A-kategooria langevarjurite hüpete ohutu korraldamise eest.

(5) Instruktori pädevustunnistus on kehtiv, kui ta on sooritanud viimase 12 kuu jooksul vähemalt 10 viithüpet, läbi viinud nii algkoolituse teoreetilise ja praktilise maapealse osa kui ka praktilise hüppekoolituse vähemalt 10 langevarjur-õpilasele. Vastasel juhul tuleb pädevuse uuendamiseks sooritada eeltoodu kehtiva pädevusega instruktori järelevalve all.

§ 17. Langevarjuinstruktor

(1) Langevarjuinstruktori pädevuse taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 18-aastane;
- 2) omama viimase 12 kuu jooksul pidevalt kehtinud C- või D-kategooria langevarjuri pädevust;
- 3) olema sooritanud 300 viithüpet;
- 4) tundma langevarjurite koolitusmetoodikat ja õppeprogramme;
- 5) tundma koolitusorganisatsioonis kasutatavaid langevarje, nende tehnilisi omadusi ja pakkimist;
- 6) tundma õppeprotsessis ja langevarjuhüpetel kasutatavaid abivahendeid;
- 7) teadma langevarjuinstruktori kohustusi ja vastutust langevarjuhüpete sooritamise ajal;
- 8) teadma kõikide tema poolt õpetama hakatavate langevarjuhüppe alaliikide sooritamise teoreetilisi küsimusi, praktilist teostamist ja õpetamise metoodikat;
- 9) teadma koolitusorganisatsioonis kasutatavatelt õhusõidukitelt langevarjuhüpete sooritamise korda;
- 10) oskama teostada langevarjurite stardieelset kontrolli;
- 11) olema kehtiva pädevusega instruktori järelevalve all läbi viinud nii algkoolituse teoreetilise ja praktilise maapealse osa kui ka praktilise hüppekoolituse vähemalt 15 langevarjur-õpilasele, kusjuures enne praktilise hüppekoolituse andmist langevarjur-õpilastele peab ta olema sama metoodika alusel andnud hüppekoolitust vähemalt viiele vähemalt B-kategooria langevarjurile.

§ 18. Tandeminstruktor

(1) Tandeminstruktori pädevuse taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 21-aastane;
- 2) omama kehtivat D-kategooria langevarjuri pädevust;
- 3) omama viimase 12 kuu jooksul pidevalt kehtinud instruktori pädevust;
- 4) olema sooritanud 500 viithüpet ja viibinud vabalangemises 300 minutit;
- 5) vastama koolitusorganisatsiooni ja tandemlangevarju valmistaja poolsetele täiendavatele nõuetele.

§ 19. AFF instruktor

(1) AFF instruktori pädevuse taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 21-aastane;
- 2) omama kehtivat D-kategooria langevarjuri pädevust;
- 3) omama viimase 12 kuu jooksul pidevalt kehtinud instruktori pädevust;
- 4) olema sooritanud 700 viithüpet, sh vähemalt 100 kujundhüpet (FS – *Formation Skydiving*) ja viibinud vabalangemises 360 minutit;
- 5) vastama koolitusorganisatsiooni poolsetele täiendavatele nõuetele.

4. jagu. Varustusspetsialistide pädevusnõuded

§ 20. Varuvarjupakkija

(1) Isikule, kes on läbinud Kontrollorgani poolt kinnitatud teoreetilise ja praktilise õppeprogrammi ning sooritanud kirjaliku ja praktilise eksami, omistab Kontrollorgan tema taotluse alusel varuvarjupakkija pädevuse.

(2) Varuvarjupakkijal on õigus iseseisvalt pakkida neid varuvarjutüüpe (ümmargune varuvari, laugur-varuvari), mis on loetletud tema pädevustunnistusel ning teostada langevarjude ja avamisautomaatide ülevaatust. Varuvarju pakkimisel juhindub varuvarjupakkija nii varuvarju kui ranitsa tootjate pakkimishetkel kehtivaist nõuetest.

(3) Varuvarjupakkija kohus on teatada hooldemeistrile langevarjuvarustuse juures avastatud puudustest.

§ 21. Hooldemeister

(1) Isikule, kes on läbinud Kontrollorgani poolt kinnitatud teoreetilise ja praktilise õppeprogrammi ning sooritanud kirjaliku ja praktilise eksami, omistab Kontrollorgan tema taotluse alusel hooldemeistri pädevuse.

(2) Hooldemeistril on õigus:

- 1) teostada langevarjude ja avamisautomaatide ülevaatust;
- 2) teostada langevarjude ja avamisautomaatide remonttöid tootja poolt lubatud ulatuses.

4. peatükk. Langevarjuhüpete sooritamine

§ 22. Langevarjuhüpete korraldamine

(1) Langevarjuhüppeid võib korraldada C- või D-kategooria pädevusega langevarjur ja Kontrollorganis registreeritud koolitusorganisatsioon. Alg- ja põhikoolituse raames toimuv hüppekoolitus peab aset leidma Kontrollorgani poolt heakskiidetud hüppekohas.

(2) Langevarjuhüpetel tuleb järgida lennuvälja ja õhuruumi kasutamise reegleid ning lennuliiklusteenindusorgani juhendeid.

(3) Igal langevarjuhüppelennul peab pardail viibivaist langevarjuritest kõrgeimat pädevust omav või tema poolt määratud isik kooskõlastama õhusõiduki kapteniga hüppekõrgused, lennuringide arvu ja suunad, signaalid, langevarjurite eraldumiskoha õhusõidukist ja vajalikud intervallid langevarjurite eraldumiste vahel.

(4) Langevarjuhüpete sooritamise ajal peab maandumispaiga ja õhusõiduki vahel olema raadioside, välja arvatud juhul, kui hüppel osalevad ainult C- või D-kategooria langevarjurid.

§ 23. Langevarjuri kohustused hüppel

(1) Langevarjuhüppel peab põhivari olema täielikult avanenud valmistaja poolt kindlaks määratud minimaalsel kõrgusel. Kui valmistaja pole minimaalset avamiskõrgust kindlaks määranud, loetakse minimaalseks avamiskõrguseks põhivarju puhul 600 m ja tandemvarju puhul 1000 m maapinnast.

(2) Kui langevarjur kavatseb avada langevarju kõrgemal kui 1500 m maapinnast, peab ta sellest eelnevalt teavitama teisi langevarjureid ja õhusõiduki kaptenit.

(3) Langevarjuhüpete sooritamise ajal on langevarjur kohustatud pidevalt jälgima ümbrust alates lennukist eraldumise hetkest kuni maandumiseni, vältimaks ohtlikke lähenemisi ja kokkupõrkeid õhus.

(4) Langevarjuhüppeid ei tohi sooritada:

- 1) alkoholi- või narkojoobes;
- 2) kui langevarjuri füüsiline või psüühiline seisund ei luba hüpet ohutult sooritada.

§ 24. Õhusõiduk ja selle meeskond

(1) Langevarjuhüppelende sooritava õhusõiduki kapteni lennukogemus peab olema vähemalt 200 lennutundi, millest vähemalt 75 lennutundi peab olema antud tüüpi õhusõidukil ning vähemalt 5 langevarjuhüppelendu vastava pädevusmärkega instruktoriga juhendamisel.

- (2) Õhusõiduk peab olema kohaldatud langevarjuhüpeteks vastavalt lennukäsiraamatu nõuetele ja omama selleks vastavat varustust.
- (3) Kui langevarju avamiseade on kinnitatud õhusõidukisse, peab langevarjuhüpete ajal õhusõidukis olema kättesaadavas kohas nuga.
- (4) Kui langevarjuhüpetel kasutatavas õhusõidukis on reisijate jaoks turvavööd, peavad kõik pardal viibijad olema nendega kinnitatud õhusõiduki ruleerimisel ning tõusul ja laskumisel madalamal kui 300 m kõrgusel maapinnast, kui õhusõiduki kapten ei ole nõudnud turvavööde kasutamist kõrgemal. Samuti peavad olema kinnitatud kõik esemed, mis võiksid õhusõiduki manöövrite käigus liikumahakkamisel inimesi või õhusõidukit vigastada.
- (5) Kui õhusõiduki uks on avatud, peavad kõik langevarjudega varustamata või hüppekoolitusele mittelubatud isikud olema kinnitatud turvavöödega.
- (6) Langevarjurite kogumass ei tohi ületada valmistajatehase poolt õhusõiduki jaoks ette nähtud maksimaalset massi. Kui langevarjuri mass täies varustuses pole täpselt teada, loetakse selleks 85 kg.

§ 25. Langevarjuri varustus

- (1) Langevarjuhüppeid tohib sooritada langevarjuga, mille passis on kõlblikkuse märke ning mille põhi- ja varuvari on kinnitatud ühise kandesüsteemi külge.
- (2) Kuni B-kategooria omandamiseni ning tandemhüpetel peab langevarjul olema varu- või põhivarju avamisautomaat. Instruktoril on õigus nõuda avamisautomaadi kasutamist ka edasiste hüpete ajal.
- (3) Kui langevarjuhüpe toimub kõrgemalt kui 1200 m, peab varustuse hulka kuuluma visuaalne kõrgusmõõtja. Täiendavalt võib kasutada helisignaaliga kõrgusmõõtjat.
- (4) Langevarjuri varustusse kuuluva spetsiaalse noa olemasolu on kohustuslik, kui kasutataval langevarjul on võimalik põhikuplist eraldumine. Nuga peab olema kättesaadav mõlema käega ja kinnitatud viisil, mis välistab selle iseenesliku ärakukkumise.
- (5) Kuni D-kategooria omandamiseni peab langevarjur kandma peakaitset hüppe ajal ning õhusõiduki liikumisel madalamal kui 300m.
- (6) Kui lennatakse kõrgemal kui 4500 m maapinnast, peavad õhusõidukis olema hapnikuaparaadid. Kõrgusel üle 6000 m maapinnast peavad langevarjuritel olema individuaalsed hapnikuaparaadid nii õhusõidukis kui hüppe ajal ja langevarjudel avamisautomaadid.
- (7) Kui langevarjur kasutab hüppe ajal sellist lisavarustust, mis oluliselt mõjutab vabalangemist, peab tal olema vähemalt C-kategooria pädevus ning kasutatava lisavarustuse valmistaja ja Kontrollorgani poolt tunnustatud ettevalmistus selle kasutamiseks.
- (8) Lisavarustus peab hüppe ajal tekkinud avariiolekorras olema kergesti eemaldatav ning vajadusel varustatud langemiskiirust pidurdava süsteemiga, et oleks välditud kahjustused selle langemisel maapinnale või ehitistele.
- (9) Hüppel kasutatavate lisaseadmete kinnitused peavad olema tehniliselt teostatud selliselt, et need ei muutuks ohtlikuks langevarjurile või teda ümbritsevatele õhusõidukist eraldumisel, vabalangemisel ja langevarju avanemisprotsessis. Seadmed ei tohi segada langevarju juhtkäepidemete ja noa kasutamist.
- (10) Langevarjur ei tohi endaga hüppele kaasa võtta esemeid, mis võivad takistada teda õhus tegutsemisel, langevarju juhtkäepidemete kasutamisel ja maandumisel.

§ 26. Tiivakoormus

(1) Laugur-tüüpi langevarjude lubatud suurus sõltub langevarjuri massist ja kogemusest. Kuni 200 laugurvarjuga sooritatud langevarjuhüppe kogemusega langevarjuritel leitakse minimaalne lubatud kupli suurus alljärgneva tabeli abil. Vasakpoolsest veerust leitakse langevarjuri mass, ülemisest reast kupli suurus ja neile vastavast tabeli lahtrist minimaalne hüpete arv, mille puhul nii raske langevarjur võib nii väikese kupliga hüpata.

m ²	20,5	19,5	17,7	15,8	13,9	12,6
ft ²	220	210	190	170	150	135
40 kg	0	0	10	20	30	45
45 kg	0	0	10	25	40	60
50 kg	0	5	10	30	50	70
55 kg	0	5	10	40	80	100
60 kg	10	10	30	50	90	120
65 kg	20	25	50	60	100	150
70 kg	30	35	60	80	100	200
75 kg	40	45	90	100	150	200
80 kg	50	55	100	150	200	
85 kg	60	65	110	150	200	
90 kg	70	80	130	150		
95 kg	80	100	150	200		
100 kg	100	100	150			
105 kg	100	150	200			
110 kg	150	150	200			
115 kg	150	200				
120 kg	200	200				
125 kg	200					

§ 27. Maandumiskoht

- (1) Langevarjurite maandumiskoht peab olema väljahüppe momendil õhusõidukist nähtav.
- (2) Langevarjuhüpete korraldajal peab olema maavaldaja luba maa kasutamiseks langevarjurite maandumiskohana.
- (3) Väljaspool asula piire võivad B- ja kõrgema kategooria langevarjurid hüpata ka visuaalse nähtavuse puudumisel tingimusel, et väljahüppekoha määramiseks kasutatakse GPS-seadet, vertikaalne nähtavus on vähemalt 800 m maapinnast ning langevarjurid kasutavad kõrgusemõõtjat.
- (4) Maandumiskohas peavad olema tuule suunda ja tugevust näitavad vahendid, välja arvatud juhul, kui hüppel osalevad ainult C- ja D-kategooria langevarjurid.
- (5) Maandumiskohas peab olema tagatud esmaabi andmine ja kannatanu transportimine sobiva liiklusvahendiga, välja arvatud juhul, kui hüppel osalevad ainult D-kategooria langevarjurid.
- (6) Alalises langevarjuhüpete korraldamispaigas peab langevarjuritele kättesaadavas kohas olema skeem, kuhu on märgitud maandumiskohta ümbritsevad langevarjureid ohustada võivad takistused ja varumaandumiskohad.
- (7) Kui langevarjurite maandumiskohast 1 km raadiuses asub veekogu, kus on selge uppumisvõimalus, peavad langevarjurid kandma päästeveste ja valves olema üks päästja koos päästevahenditega iga kuni 5 samal ajal õhus oleva langevarjuri kohta, välja arvatud juhul, kui ettekatsetatud maandumiskoht asub maapinnal ning langevarjur kasutab laugur-tüüpi põhi- ja varulangevarju ja langevarjur oskab ujuda.

(8) Kui ettekatsetud maandumiskoht asub vees, peab lisaks eelmises lõikes nõutule olema vee temperatuur vähemalt 17 °C ning langevarjur peab kandma päästevesti ja omama ettevalmistust langevarju rakmetest vabanemiseks vees. Päästjad peavad olema saanud ettevalmistuse langevarjurite kiireks veest väljatoimetamiseks.

§ 28. Tuul

(1) Langevarjuhüppeid ei tohi sooritada, kui tuule kiirus mõõdetuna 2,5 m kõrgusel maapinnast ületab:

- 1) langevarjur-õpilased esimese viie hüppe ajal: 5 m/s;
- 2) tandemõpilased, langevarjur-õpilased alates 6. hüppest ja A-kategooria langevarjurid: 6 m/s;
- 3) B-kategooria langevarjurid: 8 m/s;
- 4) C-kategooria langevarjurid: 10 m/s;
- 5) D-kategooria langevarjurid: 11 m/s;
- 6) kui põhi- või varuvvari ei ole laugurvari: 8 m/s.

§ 29. Öised hüpped

(1) Langevarjuhüppeid võib sooritada pimedal ajal, kui:

- 1) Kontrollorgan on andnud selleks eriloa;
- 2) tuule kiirus mõõdetuna 2,5 m kõrgusel maapinnast ei ületa 4 m/s;
- 3) langevarjuril on vähemalt B-kategooria pädevus;
- 4) plaanitud maandumispaik on valgustatud viisil, mis võimaldab seda näha väljahüppekohas asuvast õhusõidukist;
- 5) põhi- või varulangevarjul on avamisautomaat;
- 6) langevarjuril on taskulamp kupli korrasoleku kontrollimiseks pärast avanemist, valgustatud ja/või heliline kõrgusemõõtja ning valgusallikas, mis võimaldab teda eemalt märgata.

§ 30. Demonstratsioonhüpped

(1) Langevarjuhüppeid rahvakogunemistele, lennundusüritustele või asulate territooriumile (demonstratsioonhüppeid) võib sooritada, kui:

- 1) Kontrollorgan on andnud selleks eriloa;
- 2) langevarjuril on vähemalt B-kategooria pädevus;
- 3) langevarjur on enne hüppe sooritamist tutvunud plaanitud maandumisplatsi ja varumaandumisplatsidega;
- 4) kasutatav langevarjutüüp võimaldab tavaolukorras maanduda ettenähtud maandumisplatsile.

§ 31. Hüpperaamat

(1) Langevarjur, välja arvatud tandemõpilane, peab pidama hüpperaamatut, kuhu ta registreerib kronoloogilises järjekorras kõik sooritatud langevarjuhüpped.

(2) Langevarjuri hüpperaamat peab langevarjuhüpete toimumise ajal olema hüppekohas. Langevarjuhüpete korraldajal, instruktoril ja õhusõiduki kaptenil on õigus kontrollida langevarjuri hüpperaamatut enne langevarjuri lubamist õhusõidukisse.

(3) Hüpperaamatusse kantakse langevarjuri:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) sünniaeg;
- 3) isikukood;
- 4) telefoninumber;
- 5) pädevuskategooria;
- 6) lähedase isiku, kellele võib teatada langevarjuriga juhtunud õnnetusjuhtumist, nimi ja telefoninumber.

(4) Iga sooritatud langevarjuhüppe kohta kantakse hüpperaamatusse:

- 1) hüppe number;
- 2) hüppe kuupäev;
- 3) hüppe sooritamise koht;
- 4) hüppe sooritamise kõrgus;
- 5) vabalangemise aeg;
- 6) hüppestiil;
- 7) õhusõiduki tüüp, millest hüpe sooritati;
- 8) langevarju tüüp;
- 9) allkiri (õpilase hüppe kinnitab instruktor oma allkirja ja pädevustunnistuse numbriga);
- 10) märkused õppe- ja treeninghüpete ning muu langevarjuhüppesse puutuva kohta (maandumine varuvarjuga ja takistustele, ohtlike olukordade tekitamine ja nendesse sattumine jms).

(5) Tandeminstruktor peab lisaks isiklikule hüpperaamatule pidama tandemhüpperaamatut, kuhu märgitakse eraldi kõik tandemhüpped.

(6) Hüpperaamatu sissekanded on aluseks pädevuskategooriate omistamisel.

5. peatükk. Langevarjurite koolitamine

§ 32. Koolitusorganisatsiooni personal

(1) **Koolitusülem** vastutab koolitusprotsessi nõuetekohase läbiviimise eest. On kohustatud kontrollima ja nõudma koolitusloas esitatud tingimuste ning lennunduse ja langevarjuhüpete kohta käivate eeskirjade täitmist.

(2) **Instruktor** viib läbi teooria- ja praktikatunde ning vastutab praktilise hüppekoolituse ohutu korraldamise eest. On kohustatud kontrollima, et hüppekoolituses osalejad täidaksid kõiki langevarjualaseid eeskirju ja juhendeid ning neil oleks vajalik teoreetiline ja praktiline ettevalmistus ning nad vastaksid pädevusnõuetele. Praktilist hüppekoolitust võib läbi viia ainult kehtiva instruktoriga pädevusega isik.

(3) **Maakoolitaja** on vastava ettevalmistuse saanud ja eksamid sooritanud C- või D-kategooria langevarjur, kes koolitusülema kirjalikul loal võib läbi viia koolituse maapealset osa.

(4) **Varustusülem** vastutab koolitusel ja langevarjuhüpetel kasutatava varustuse ja langevarjude korrasoleku ning langevarjude pakkijate, hoolde- ja remonditööde tegijatel vajaliku kvalifikatsiooni olemasolu ning juhendite ja eeskirjade täitmise eest.

§ 33. Koolitusluba

(1) Langevarjurite alg- ja põhikoolitust võib läbi viia ettevõtja või ühing, kellel on kehtiv Kontrollorgani poolt välja antud koolitusluba. Koolitusloa saamiseks peavad koolitajal olema õppetöökõks vajalikud ruumid, õppevahendid ja koolituspersonal, sh koolitusülem, varustusülem ja vähemalt üks instruktor. Vajadusel võib üks isik täita ka mitut eelnimetatud ametikohta.

(2) Taotlus koolitusloa saamiseks esitatakse Kontrollorganile kirjalikult. Koos taotlusega esitatakse järgmised dokumendid:

- 1) instruktorite pädevustunnistuste koopiad;
- 2) koolitusülema, varustusülema ja instruktorite kirjalikud nõusolekud vastavate ülesannete täitmiseks;
- 3) koolitusprogrammi täitmiseks vajalike treeningute ja hüppeliikide kirjeldus ning õppe- ja harjutustundide arv;
- 4) koolituses kasutatava hüppevarustuse nimekiri.

(3) Koolitusluba antakse Kontrollorganis kinnitatud programmi alusel kindla kursuse läbiviimiseks või määratud kehtivusajaga.

(4) Koolitusloal peavad olema loetletud kõik langevarjuspordialade liigid, milles viiakse läbi teoreetilist õpetust ja hüppekoolitust ning instruktorite nimed ja pädevuskategooriad.

§ 34. Koolitusprogramm ja -protsess

(1) Koolitusprogramm peab sisaldama teoreetilist ja praktilist maapealset ettevalmistust ning langevarjuhüpete sooritamist.

(2) Koolitaja peab tagama õppeprotsessis vajalike õppeklasside, õppevahendite ja treeningseadmete ning langevarjuhüpete sooritamiseks vajaliku varustuse olemasolu.

(3) Alg- ja põhikoolituse käigus peab koolitaja pidama teoreetiliste ja praktiliste tundide kohta päevikut, kuhu märgitakse osavõtjate andmed, tundide läbiviimise aeg, kohalolijad, tunni kestvus, teema, koolitaja nimi ja allkiri.

(4) Enne esimest langevarjuhüpet peab langevarjur-õpilane sooritama eksami, mis koosneb kirjalikust teooriaeksamist ning õhusõidukist väljahüppe, õhus tegutsemise, maandumise ja varulangevarju kasutamise oskuste demonstreerimises instruktorile.

(5) Langevarjur-õpilane peab koolitusprogrammi esimesele langevarjuhüppele eelneva osa uuesti läbima ja eksami uuesti sooritama, kui ta ei ole sooritanud oma esimest langevarjuhüpet 2 kuu jooksul pärast viimast eksamit või kui tema viimasest langevarjuhüpest on möödunud rohkem kui 6 kuud.

§ 35. Varuvarjuprotseduuride harjutus

(1) Koolitusprogramm peab sisaldama nii õppe- kui hüppeperioodil kõikide kategooriate langevarjurite ja instruktorite poolt kohustuslikult täidetava ohutusprogrammi treeninguid simulaatoritel, ohuolukordade matkimisel ja varulangevarju kasutamisel, kusjuures vaheaeg viimase ohutustreeningu ja iga langevarjuhüppe vahel ei tohi ületada:

- 1) õpilastel ning A- ja B-kategooria langevarjuritel 2 kuud;
- 2) C- ja D-kategooria langevarjuritel 4 kuud.

(2) Märkmed treeningute läbimise kohta tehakse langevarjuri hüpperaamatusse.

(3) Käesolevas paragrahvis nimetatud treeningu õigeaegse läbimiseta on langevarjuhüpete sooritamine keelatud.

6. peatükk. Langevarjuõnnetused ja -intsidendid

§ 36. Langevarjuõnnetus

(1) Langevarjuõnnetus on langevarjuhüppe soorimisega seotud lennuõnnetus, st õnnetusjuhtum, mis põhjustab kellegi surma või raske tervisekahjustuse või mille tulemusena saab õhusõiduk tõsiselt vigastusi, on teadmata kadunud või asub ligipääsmatus kohas.

(2) Langevarjuhüpete korraldaja peab langevarjuõnnetuse toimumisel:

- 1) andma kannatanutele vajaduse ja võimaluse korral esmaabi;
- 2) kutsuma viivitamatult välja kiirabi ja/või päästeteenistuse ning politsei;
- 3) võtma tarvitusele vajalikud meetmed, tagamaks sündmuskoha ja asitõendite puutumatus;
- 4) registreerima sündmuse pealtnägijate nimed;
- 5) teavitama esimesel võimalusel Kontrollorgani määratud isikut;
- 6) täitma Kontrollorgani poolt kinnitatud blanketi „Teade langevarjuintsidendist“ ning esitama selle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis 24 tunni jooksul langevarjuõnnetuse toimumisest Kontrollorganile;
- 7) täitma politsei ja Kontrollorgani antavaid juhiseid.

(3) Kontrollorgan määrab 48 tunni jooksul langevarjuõnnetuse toimumisest kindlaks kolm langevarjunduse asjatundjat, kes osalevad langevarjuõnnetuse uurimises ekspertidena.

§ 37. Langevarjuintsident

(1) Langevarjuintsident on muu langevarjuhüppe sooritamise seotud, lennu- või hüppeohutust mõjutav, kuid mitte langevarjuõnnetusega lõppenud sündmus, sealhulgas varuvarju kasutamine.

(2) Langevarjuhüpete korraldaja peab langevarjuintsidendi toimumisel:

- 1) andma kannatanutele vajaduse ja võimaluse korral esmaabi ja/või kutsuma välja kiirabi;
- 2) täitma Kontrollorgani poolt kinnitatud blanketi „Teade langevarjuintsidendist“ ning esitama selle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis 1 kuu jooksul langevarjuintsidendi toimumisest Kontrollorganile.

7. peatükk. Langevarjundus kui spordiala

§ 38. Langevarjusport

(1) Võistluste ja rekordite reeglite osas juhendatakse Eestis FAI normidest.

8. peatükk. Kontrollorgani õigused ja kohustused

§ 39. Järelevalve

(1) Kontrollorgan teostab järelevalvet Eestis toimuva langevarjunduse käesoleva eeskirja nõuetele vastavuse üle.

(2) Eeskirja nõuete rikkumise avastamisel teeb Kontrollorgan rikkujale (langevarjur, instruktor, varustusspetsialist või koolitusorganisatsioon) ettekirjutuse rikkumise lõpetamiseks, millega võib kaasneda rikkujale antud pädevussertifikaadi või koolitusloa kehtivuse peatamine kuni rikkumise lõpetamiseni.

(3) Eeskirja nõuete olulise või korduva rikkumise avastamisel võib Kontrollorgan:

- 1) teha rikkujale ettekirjutuse rikkumise lõpetamiseks ja peatada rikkujale antud pädevussertifikaadi või koolitusloa kehtivuse kuni rikkumise lõpetamiseni; või
- 2) tühistada rikkujale antud pädevussertifikaadi või koolitusloa ning teha Lennuametile ettepanek riikliku sunni vahendite rakendamiseks rikkuja suhtes.

§ 40. Menetlus

(1) Kontrollorgan peab kinni järgmistest menetlustähtaegadest:

- 1) õiste hüpete sooritamiseks vajaliku eriloa taotluse läbivaatamine: 5 tööpäeva;
- 2) demonstratsioonhüpete sooritamiseks vajaliku eriloa taotluse läbivaatamine: 5 tööpäeva;
- 3) pädevustunnistuse taotluse läbivaatamine: 5 tööpäeva;
- 4) koolitusloa taotluse läbivaatamine: 10 tööpäeva;
- 5) langevarju tüübiheakskiidu taotluse läbivaatamine: 15 tööpäeva;
- 6) koolitusprogrammi kinnitamise taotluse läbivaatamine: 15 tööpäeva;
- 7) muud küsimused: 20 tööpäeva.

(2) Kontrollorgan teavitab kõiki talle teadaolevaid langevarjuhüpete korraldajaid oma kontaktisikute ja -andmete muudatustest vähemalt 5 tööpäeva enne muudatuse jõustumist.

(3) Kontrollorgani käesolevas peatükis sätestatud kohustuste täitmisega seotud kaebused lahendab Lennuamet.

9. peatükk. Rakendussätted

1. jagu. Üleminekusätted

§ 41. Varem välja antud pädevussertifikaadid ja pädevustunnistused

(1) Varem välja antud pädevussertifikaadid ja pädevustunnistused kehtivad neile märgitud kehtivusaja lõpuni, kui see ei ole otseses vastuolus käesoleva eeskirja sätete eesmärgiga.

(2) Kontrollorgan koostab ühe kuu jooksul käesoleva eeskirja jõustumisest võrdlustabeli käesoleva eeskirja alusel omistatavate pädevuskategooriate ja varem omistatud pädevuskategooriate kõrvuti kasutamise hõlbustamiseks üleminekuperioodil.

§ 42. Tüübiheakskiit

(1) Langevarjude ja avamisautomaatide, mis on käesoleva eeskirja jõustumise hetkel Eesti residentide omandis, kasutamist võib ilma tüübiheakskiidu nõuet täitmata jätkata kuni järgmise perioodilise ülevaatuseni, kuid mitte kauem kui ühe aasta jooksul eeskirja jõustumisest.

(2) Langevarjude ja avamisautomaatide, mis on käesoleva eeskirja jõustumise hetkel Eesti residentide omandis, kuid millele ei anta tüübiheakskiitu, omanikele võib Kontrollorgan väljastada ajutise kasutusloa, milles määratakse ära, et nimetatud varustust tohib kasutada ainult selle omanik

2. jagu. Eeskirja jõustumine

§ 43. Jõustumine

Käesolev eeskiri jõustub seda kehtestava majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse jõustumise kuupäeval.